

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Auteur

TER BESLISSING
Datum

16 mei 2022

Kenmerk
WJZ / 22139825

BHM 22197586

Bijlage(n)
2

nota

Nota naar aanleiding van het verslag bij het
wetsvoorstel bestuurlijke boete Visserijwet 1963

Parafenroute

Aanleiding

Uw voorganger heeft bij de Tweede Kamer een wetsvoorstel ingediend houdende wijziging van de Visserijwet 1963 in verband met de invoering van de bestuurlijke boete. Dit wetsvoorstel biedt een wettelijke basis om sanctionering met een bestuurlijke boete mogelijk te maken bij overtredingen van de Visserijwet 1963 en de onderliggende regelgeving. Op dit moment zijn alleen bestuurlijke herstelsancties en strafrechtelijke sancties mogelijk.

Op 10 februari jl. heeft de Tweede Kamer schriftelijke vragen gesteld bij dit wetsvoorstel ('verslag uitgebracht'). Hierbij leggen wij de concept beantwoording van deze vragen ('de nota naar aanleiding van het verslag') aan u voor.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de nota naar aanleiding van het verslag en hiertoe zowel de aanbiedingsbrief als de nota naar aanleiding van het verslag zelf te ondertekenen.

Kernpunten

- In het verslag is inbreng geleverd door de fracties van VVD, D66, CDA, Partij voor de Dieren, ChristenUnie en SGP.
- Veel partijen vragen naar de invulling van de algemene maatregel van bestuur waarin het boetestelsel zal worden neergelegd. Ook vragen veel partijen naar het omslagpunt van bestuurlijke boete naar strafrechtelijke vervolging. Onder het kopje toelichting is uiteengezet hoe deze vragen zijn beantwoord.
- De fracties van CDA en ChristenUnie vragen naar de verschillen, onder andere in rechtsbescherming, als vissers worden geconfronteerd met een bestuurlijke boete in plaats van strafrechtelijke vervolging. Deze vragen zijn in feitelijke zin beantwoord.

- Partij voor de Dieren vindt het belangrijk dat ernstige overtredingen strafrechtelijk vervolgd blijven worden en dat de bestuurlijke boetes hoog genoeg zijn om het verkregen voordeel te overstijgen. De Partij voor de Dieren stelt ook vragen over de capaciteit en de mogelijkheden van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) om daadwerkelijk te controleren op overtredingen in de (zee)visserij. In reactie hierop is aangegeven dat naar aanleiding van een ingebrekestelling door de Europese Commissie met betrekking tot onder andere het wegen van visserijproducten, er bij de NVWA structureel extra capaciteit aan inspecteurs beschikbaar is gesteld. Berekend is dat met deze extra inzet aan fte kan worden voldaan aan de Europese verplichtingen met betrekking tot de controle bij het wegen, registreren, traceren en vervoeren van visserijproducten.
- De SGP-fractie wijst op de vele materiële normen die gelden in de visserij en stelt dat deze maar beperkt kenbaar zijn voor vissers. In reactie hierop is aangegeven dat de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland veel informatie biedt en dat bij vragen ook contact kan worden opgenomen. Daarnaast zijn alle normen voldoende bekend gemaakt (Staatsblad, Staatscourant, wetten.nl en eur-lex.europa.eu, voor zover het om Europese normen gaat).
- De fracties van VVD, CDA en SGP vragen naar de mate waarin de sector betrokken is geweest bij de totstandkoming van het wetsvoorstel. Het wetsvoorstel is aan de orde geweest in de reguliere overleggen die plaatsvinden met de sector. Daarnaast is het wetsvoorstel geconsulteerd via www.internetconsultatie.nl.

Toelichting

Achtergrond wetsvoorstel bestuurlijke boete Visserijwet 1963

Door de introductie van een bestuurlijke boete in de Visserijwet 1963 wordt de handhaving van visserijregelgeving versterkt, doordat er slagvaardiger en adequater op een overtreding kan worden gereageerd. Hiermee wordt de naleving van visserijregelgeving bevorderd. Met het wetsvoorstel wordt een duaal stelsel geïntroduceerd, waarbij voor de handhaving van visserijregelgeving door middel van punitieve sancties zowel een bestuursrechtelijke als een strafrechtelijke weg open staat. Zware overtredingen zullen nog steeds aan het Openbaar Ministerie worden voorgelegd.

Er zal gewerkt worden met een wettelijk gefixeerd boetestelsel. Dit betekent dat in een algemene maatregel van bestuur zal worden vastgelegd welke categorieën overtredingen en welke soorten overtredders worden onderscheiden en welke categorieën boetebedragen daarbij horen. In een ministeriële regeling zal vervolgens voor elke afzonderlijke overtreding worden bepaald, welk bedrag aan bestuurlijke boete kan worden opgelegd.

Voor de volledigheid zijn het wetsvoorstel, de memorie van toelichting en het nader rapport ter informatie bij deze nota gevoegd.

Voorlopige invulling van het bestuurlijke boetestelsel

Een boetestelsel moet eenvoudig en snel toepasbaar zijn. Een wettelijk gefixeerd stelsel kan slechts in beperkte mate rekening houden met de specifieke omstandigheden van de overtreding en de overtreder. Bij een strafrechtelijke sanctie ligt dit anders. Daar is de procesgang met andere waarborgen omkleed en kan bij de oplegging van de boete meer rekening worden gehouden met de bijzondere omstandigheden van de overtreding en de overtreder. De doelgroep heeft dan vooraf minder zekerheid over de hoogte van de boete. Bij de bestuurlijke boete is het juist andersom.

Bij de inrichting van het boetestelsel is rekening gehouden met de volgende criteria. Het stelsel moet rechtszekerheid bieden, eenvoudig toepasbaar zijn en de boete moet proportioneel zijn. Verder is aangesloten bij de doelen van de visserijregelgeving: instandhouding en verbetering van de visbestanden en bescherming van de natuur.

Het voorgestelde boetestelsel onderscheidt drie categorieën overtredingen; een categorie voor administratieve overtredingen die niet direct gevolgen hebben voor de visbestanden of de natuur, een tweede categorie voor overtredingen die directe gevolgen hebben voor de visbestanden of de natuur en een derde categorie voor overtredingen die bestaan uit visstroperij.

Daarnaast maakt het voorgestelde boetestelsel onderscheid naar de persoon van de overtreder. Zo zal een sportvisser een lagere boete krijgen dan een kapitein en zal een grote onderneming een hogere boete krijgen dan een kleine onderneming. Op deze manier ontstaat er een matrix waarin verschillende boetebedragen een plek zullen krijgen. Gedacht wordt aan boetebedragen die variëren van € 250 tot € 10.000 of indien dat meer is 10 procent van de jaaromzet. In het geval dat een omzet-gerelateerde boete wordt opgelegd, wordt dit bedrag gemaximeerd tot het maximale boetebedrag dat in het wetsvoorstel is opgenomen.

In eerste instantie was onze planning erop gericht om gelijktijdig met het versturen van de nota naar aanleiding van het verdrag de internetconsultatie van de algemene maatregel van bestuur waarin het boetestelsel is vervat, te starten. Inmiddels is gebleken dat meer tijd nodig is om het boetestelsel af te stemmen met het Openbaar Ministerie en de NVWA. De verwachting is dat medio juni a.s. de internetconsultatie kan starten.

Omslagpunt bestuurlijke boete naar strafrecht

Het uitgangspunt van het sanctiestelsel zal zijn dat een overtreding in beginsel wordt afgedaan met een bestuurlijke boete, maar bij verzwarende omstandigheden kan echter gekozen worden om toch strafrechtelijke vervolging in te stellen. De keuze voor strafrechtelijke vervolging kan voortkomen uit de constatering dat een financiële sanctionering niet toereikend is vanwege verzwarende omstandigheden, bijvoorbeeld als er sprake is van een veelpleger of indien er significante schade is aangebracht aan de visbestanden of de natuur. Daarnaast zal een strafrechtelijke procedure worden ingezet, indien ingrijpende opsporingsbevoegdheden of dwangmiddelen moeten worden ingezet voor het vaststellen van een overtreding.

Ook de ernst van de overtreding en het daaruit verkregen voordeel of de omstandigheid dat sprake is van recidive, kunnen bijvoorbeeld een reden zijn om over te gaan op de inzet van het strafrecht.

Tussen het Openbaar Ministerie en de NVWA zullen afspraken worden gemaakt over welke overtredingen bestuursrechtelijk dan wel strafrechtelijk worden afgedaan. Het boetebeleid van de NVWA en het requireerbeleid van het Openbaar Ministerie zullen op elkaar worden afgestemd.